

༡༡། གཙོ་བོ་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་ཡེ་ཤེས་ཡོད་མེད་སྐོར་གླེང་བ།

རབ་དཀར་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱེལ་པོ་ནི། གཤམ་ཐུགས་སྡོ་བསངས་ཅན་ལ་འཁྲིགས་པ་ལས།
རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ཞིང་སར་ཆོས་ཀྱི་ཆར། འབེབས་མཛད་ཀྱང་གཉིས་གཙོ་དེར་ཕྱག་བཞུགས།

ཞེས་མཛད་པར་བརྟེན་པའི་ཚིག་གིས་སྐྱེན་བསྐྱེས་སྟེ། དེ་རིང་འདིར་གང་བཤོ་ཞིང་གླེང་བར་བྱ་བའི་ཆོས་ནི་དེ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་
ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་སྤྱོད་པ་ལ་འགྲུག་ལྟ་མེད་པ་དཔལ་ལྡན་ལྟ་བུ་གྲགས་པས་ཇི་སྐད་དུ་དབྱེ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། ཤེས་བྱའི་བྱུང་ཤིང་སྐམ་པོ་མ་
ལུས་པ། བསྐྱེགས་པས་ཞི་དེ་རྒྱལ་རྣམས་ཆོས་སྐྱེས་སྟེ། རྟེན་ཆེ་སྟེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད། སེམས་འགག་པས་དེ་སྐྱེལ་མཛོད་སྐྱེས་མཛད།
ཞེས་པའི་གཞུང་ལས་འཕྲོས་ནས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་ཡེ་ཤེས་སོགས་ཡོད་མེད་སྐོར་ཡིན་ལ། དེའི་ཐད་ལ་
སྤྱིར་སྟོན་བྱོན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་གསུངས་སྟོན་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་སྤང་ནའང་ཕལ་མོ་ཆེས་ནི་སྤྱིར་ཡེ་ཤེས་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་གིས་མ་
ཁྱབ་པར་བཞེད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ཡེ་ཤེས་ཡོད་ཀྱང་སེམས་སེམས་བྱུང་མེད་པར་བཞེད། (རྩི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་
གོ་རམས་པ་སོགས།) ཡང་རེས་འགས་ནི་ཤེས་པ་ཅམ་མམ་རིག་པ་ཅམ་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་གིས་ཁྱབ་པར་དགོངས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ས་ལ་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པ་མ་ཟད་སེམས་སེམས་བྱུང་ཡང་ཡོད་པར་བཞེད། (ཕྱ་པ་) ཡང་མཁས་པ་འགའ་རེས་ནི་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་ཡེ་
ཤེས་སོགས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་རང་སྤང་དང་གདུལ་བྱའི་གཞན་སྤང་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་འཆད་པ་དང་། (ཀམ་པ་མི་སྟོང་ཇོ་) འགའ་རེས་ནི་
བདེན་པ་གཉིས་སོ་སོར་བྱེ་ནས་འཆད་པ་(ཆོས་རྩིས་པམ།) ལ་སོགས་པ་དུ་མ་ཞིག་སྤང་མོད། དོན་དངོས་ཐོག་གཟིགས་པ་དག་པའི་
འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་མངའ་བའི་འཕགས་པ་རྣམས་མ་གཏོགས་ཉོན་མོངས་པའི་རྩིས་དོང་ནང་ལྷུང་བསྟན་ཡོད་པའི་མི་བྱ་ཁོ་བོ་ལྟ་
བུ་ཞིག་གིས་གོང་ལུས་ཀྱི་གནད་དོན་དེ་ཆོར་བྱ་ཆོས་དུ་ཐག་གཙོད་བྱེད་ཅིས་བྱེད་པ་ནི་ནམ་མཁའ་སྟོང་པར་རི་མོ་འབྲི་ཅིས་བྱས་པ་དང་
ཁྱད་པར་ཅི། འོན་ཏེ་གཙོ་བོ་ཡིད་ཆེས་འཕེར་བའི་ལུང་ཚིག་འགའ་བཀོད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྟོན་སོ་སོར་ཅིང་ཉིད་ཀྱི་འཐད་ཕྱོགས་སུ་
མཐོང་བའི་འཛིན་མཚམས་ཞིག་གཤམ་དུ་དགོད་འཆར་ཡིན་པ་ལས་དང་པོ་རྒྱལ་བ་ཡང་དག་པ་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་མདོ་རྒྱུད་
དག་ནས་ཇི་ལྟར་གསུངས་ཚུལ་དང་། གཉིས་པ་སྟོན་བྱོན་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་འགའི་བཞེད་པའི་རྣམ་གྲངས་འགོད། གསུམ་པ་དེ་དག་གི་ཐད་
ལ་སོ་སོར་ཅིང་ཉིད་ཀྱིས་གཟུ་བོའི་སྟོན་དབྱེད་ཁྱལ་བཞིས་པའི་གྲུབ་དོན་བསྟུ་བ་དང་བཅས་དོན་ཆེན་གསུམ་དུ་དབྱེ་ནས་ལྟ་རྒྱུ་ལས། དང་པོ་
ནི། མདོ། རྟེན་ཆེན་གསུངས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས། གང་ཡང་སྟོན་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་ལ་གནས་ཤིང་ལུགས་པའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བསྒྲགས་པ་ཉི་མ་དང་འོད་ཟེར་ལྡན་ཅིག་པ་བཞིན་དུས་གཅིག་དུ་བྱུང་བ་སྤྱོད་ཚོགས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་རང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ནི་སྟོན་གྲོས་ཆེན་པོ་གཞན་གྱི་དབང་ཞེས་བྱའོ། ཅས་དང་། བྱིས་
པ་རྣམས་ནི་གཏི་སྐྱེལ་བྱིས། འབྱུང་བ་དང་ནི་འཛིན་པ་མཐོང་། ཤེས་རབ་ལྡན་པ་རྣམས་དག་ནི། འབྱུང་བ་འཛིན་པ་མཐོང་བ་མེད། འཁྱོ་

ཡི་མོ་བྱང་འོག་མི་ནོ། རྒྱུ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་སྤངས་པར། རྟག་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་ལྡན། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱང་བ་སྤངས། །
སྟོབས་དང་མངོན་ཤེས་དབང་ཐོབ་པ། རྟེན་གྱི་འཛིན་དབང་རྟེན་ནས། རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དེར་འཛང་བ། སྦྱུལ་པ་རྣམས་ནི་
འདིར་འཛང་བ། ཅེས་དང་། འཇམ་དཔལ་སེམས་ཅན་རེ་རེའི་མ་རིག་པའི་གནས་ཀྱི་སའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་གྱི་འཁྲུང་གི་བྱེ་མ་བས་མང་
བ་དེ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཙམ་ཅིག་ལ་རབ་དུ་
མཐུན་ཏོ། འཇམ་དཔལ་རྒྱ་གང་དང་། དམིགས་པ་གང་དང་། རྒྱུ་གང་གིས་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་རྩི་ལྟར་འབྱུང་བ་དང་། ཐབས་ཀྱི་ཤེས་
པ་གང་གིས་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་ཉོན་མོངས་པ་རྩི་ལྟར་ཞི་བར་འབྱུར་བ་དེ་དག་ཀྱང་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པར་སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཙམ་ཅིག་ལ་རབ་དུ་མཐུན་ཏོ། འཇམ་དཔལ་དེ་ལྟར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་
རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཡེ་ཤེས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུབ་པ་པ་དང་ལྡན་ནོ། རྟེན་གསུང་གི་སྤྱིང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལས།
འཇིག་རྟེན་སྤྱི་འཇིག་ཡོངས་བྲལ་སྟེ། རྣམ་མཁའི་མེ་ཏོག་རབ་དུ་
འདྲ། ཡེ་ཤེས་ཡོད་མེད་མ་དམིགས་ཀྱང་། བྲགས་རྩི་ཆེ་ན་པོ་རབ་དུ་སྟེ། རྟོགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྦྱུ་མ་བཞིན། སེམས་དང་རྣམ་ཤེས་
ཡོངས་སུ་སྤངས། ཡེ་ཤེས་ཡོད་མེད་མ་དམིགས་ཀྱང་། བྲགས་རྩི་ཆེ་ན་པོ་རབ་དུ་སྟེ། རྟོགས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་པ་
ལས། སྤྱི་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་དོ། རྟོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐར་བ་ཡོད་དོ། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པ་ཡོད་དོ། རྟེན་གསུང་
པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་རྟོང་པ་ལས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་སྟོབ་ན་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྟོབ་བོ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལ་སྟོབ་བོ། སྟོབས་དག་ལ་སྟོབ་བོ། མི་འཇིགས་པ་དག་ལ་སྟོབ་བོ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ལ་སྟོབ་བོ། ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྟོབ་བོ། རྟེན་གསུང་པ་སྟུང་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལས། ཡེ་ཤེས་མེད་ན་ཡོན་
ཏན་འཕེལ་མེད་བྱང་ཆུབ་མེད། རྒྱ་མཚོ་འདྲ་བའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཀྱང་མེད་པར་འབྱུར། རྟེན་གསུང་པ་སྟོབ་བོ་སྟེ་སྟོབ་ཀྱི་མཚོས་ལུས་པ་ཞེས་བྱ་
བའི་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དོན་དམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་བཤོད་པར་མི་བྱས་སོ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས། བཤོད་དུ་མེད་
པ་དེ་ནི་བརྟན་དུ་མེད་པ་སྟེ། དེ་ལ་ནི་ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱང་དུ་མི་རྒྱུ་། དེ་ལ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཀྱང་དུ་མི་རྒྱ་
ན་ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱང་དུ་རྒྱ་བར་འབྱུར་བ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། རྟེན་གསུང་པ་གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེས་ལུས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་
མདོ་ལས། རྟེན་གསུང་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོད་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སེམས་དང་། ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ།
རྟེན་གསུང་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོད་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐོང་བ་དང་། ཐོས་པ་དང་བྱེ་བྲག་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་རིག་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟོད་
ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། རྟེན་གསུང་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་སྟོད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས། གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
སེམས་ལ་སེམས་ཀྱི་རྩིས་སུ་ལྟ་ཞིང་གནས་པ་ན་སེམས་ཟད་པ་དང་། སེམས་འགག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་གནས་པར་མི་བྱེད་ཀྱི། འཁོར་
བའི་རྒྱན་གྱི་ཀྱང་དུ་སྟོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་མངོན་པར་སྦྱབ་སྟེ། ཞེས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་རྟོགས་པར་མ་གྱུར་
ཀྱི་བར་དུ་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་དེ་རྒྱན་ཆགས་པར་བྱེད་དོ། རྒྱུད་ལས། རྟེན་གསུང་པའི་རྒྱན་གྱི་རྒྱལ་པོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འགྲེལ་བཤད་ཅ་བའི་
རྒྱན་གྱི་རྩིས་སུ་འཇུག་པ་རྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ཅེས་བྱ་བ་ལས། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བཤོད་
པར་བྱ་བ་མེད་ན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་འབྱུར་རོ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་ན་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་མེད་པར་འབྱུར་

རོ། །རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཆེན་པོ་མངོན་པར་ཚོགས་པར་བྱང་རྒྱལ་པ་རྣམ་པར་སྤུལ་པ་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་མངོན་མེད་དབང་
པོའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ལས། །གང་ཏུ་སེམས་དང་སེམས་བྱང་བའི། །རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སྤོང་བ་དང་། །རྣམ་པར་
རྟོག་པ་ལས་བྱང་བའི། །སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་འགག་འཕྱར་བའི། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ།
གཉིས་པ་ནི། སྔོན་བྱོན་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་འགའི་བཞེད་པའི་རྣམ་གྲངས་འགོད་པ་ནི། །འཛིན་ཆེ་ས་སྤྱུ་པའཆ་ཆེན་གྱིས་བསྟན་བཅོས་བྱུང་པ་
དགོངས་གསལ་ལས། །ཡེ་ཤེས་ཡོད་མེད་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཞན་གྱི་ལྷགས་དགག་པ་ནི། །ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་ལ་རང་རྒྱུད་
ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་དེ་ཐམས་ཅད་མཆེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡེ་ཤེས་
མེད་ན་དངོས་མེད་དང་བཅས་པོར་འཕྱར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་ཐོས་འགོག་པ་དང་མཆུངས་པར་ཐལ་བ་དང་། ལུ་སྟེགས་ཆད་ལྟ་བ་དང་
མཆུངས་པར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལུང་དང་རིགས་པ་ཏུ་མའི་སྒྲོན་པ་ཡེ་ཤེས་མེད་པ་བཀག་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པ་བསྐྱབ་བོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག་ཡེ་ཤེས་ཡོད་ན་འབྲུལ་སྤང་ཅན་དང་ངར་འཛིན་ཅན་ཏུ་འཕྱར་བ་དང་། སེམས་ཅིམ་པ་དང་མཆུངས་པ་དང་། ལུ་སྟེགས་རྟག་
སྤྱོད་བ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་འཕྱར་བ་ལ་སོགས་པ་ལུང་རིགས་པ་ཏུ་མའི་སྒྲོན་པ་རང་རྒྱུད་ལ་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་བསྐྱབ་བོ། །དེ་གཉིས་ཀ་མི་
འཐད་དེ་ཡེ་ཤེས་རང་རྒྱུད་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡོད་ན་ལུ་སྟེགས་རྟག་སྤྱོད་དང་མཆུངས་པ་དང་། ངར་འཛིན་ཅན་དང་མི་རྟག་པར་འཕྱར་
བ་ལ་སོགས་པ་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་འདོད་པས་བཞེད་པའི་སྒྲོན་འབྱུང་སྟེ་ཡོད་པར་འཛིན་པར་མཆུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡེ་ཤེས་རང་རྒྱུད་ལ་
མེད་པར་གཞན་སྤང་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་པར་འཕྱར་རོ། །ཡང་སངས་རྒྱས་ཡོད་མེད་བརྟག་ མེད་ན་ལམ་བསྐྱོམས་པ་དོན་
མེད་ཏུ་འཕྱར་ཞིང་། ཡོད་ན་སངས་རྒྱས་ནི་ཡོད་ཡེ་ཤེས་ནི་མེད་པས་བཅས་པོར་འཕྱར་རོ། །གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ལ་ཡེ་ཤེས་མེད་ཀྱང་སྒྲོན་
ལམ་གྱིས་གཞན་དོན་འབྲུབ་བོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་ལམ་གྲུབ་ན་འཆང་རྒྱ་བར་སྒྲོན་ལམ་བཏབ་པ་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འབྲུབ་སྟེ། འཆང་རྒྱ་བའི་སྒྲོན་
ལམ་མི་འབྲུབ་ལ། གཞན་དོན་གྱི་སྒྲོན་ལམ་འབྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་དེ། གྲུབ་ན་གྲུབ་མཉམ། མི་འབྲུབ་ན་མི་འབྲུབ་མཉམ་པའི་ཕྱིར་རོ།
ཡང་སངས་རྒྱས་མེད་ལ་སྒྲོན་ལམ་ཡོད་ཅེས་ཟེར་བ་ནི་རིགས་པས་བསྐྱབ་དགའ་བོ། གཉིས་པ་རང་གི་ལྷགས་ལ། དོན་དམ་དང་ཀྱན་རྒྱུ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་སྤྱིའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར། ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བ་སྟེ། དེ་ལ་དགོངས་ནས་མདོ་ཏིང་ཅེ་
འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ལྷ་དང་འདས་པའི་ཆོས་ལ་ཆོས་མེད་དེ། །གང་ཕྱིར་དེ་མེད་ནམ་ཡང་ཡོད་མི་འཕྱར། །རྟོག་ཅན་དག་གིས་ཡོད་དང་
མེད་ཅེས་བསྟན། །དེ་ལྟར་བརྟགས་པས་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཞི་མི་འཕྱར། །ཅེས་བྱ་བ་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་འཕགས་པས། ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་རྟག་པར་
འཛིན། །མེད་ཅེས་བྱ་བ་ཆད་པར་ལྟ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཡོད་དང་མེད་པ་ལ་སོགས་བཞི། །ཞི་བ་འདི་ལ་གལ་ཡོད། །ཅེས་བྱ་
བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཤིང་། རབ་ཀྱི་རྩལ་གྱིས་རྣམ་པར་གཞོན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལས་གྲོལ་བར་བཤད་དོ།
།གཉིས་པ་ཀྱན་རྒྱུ་ཏུ་ཡང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱང་བ་ལ་ཡེ་ཤེས་སུ་འདོགས་ན། མེད་དེ་འབྲུལ་བ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་བྱ་མ་ལུས་
པ་མཆེན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡེ་ཤེས་ཡོད་དེ། གནས་ལྷུང་གྱི་སྤྱུ་བརྟེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་ལྷུང་པ་དེ་ཡང་སྒྲོབ་དཔོན་ཅན་གྱི་མིས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ས་ལས། ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་མེ་ཡོང་ཡེ་ཤེས་ལྷུང་། །དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་ཀྱི། །འོ་བོ་ཉིད་ཏུ་ཡང་དག་
གསལ། །ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིད་གནས་ལྷུང་པ། །མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དག་ཏུ་འདོད། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ།

ཁྲི་བྱ་བྱང་བཙུག་གིས་རྩེ་མོ་ལྟེ་ལ་པར། དེ་ལྟར་ས་བཙུ་པའི་བར་དུ་གོམས་པར་བྱས་པས་དེའི་ཐ་མར་རྒྱ་མ་རིག་པ་བག་ཆགས་
དང་བཅས་པ་སྤངས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འབྱས་བུ་སྤང་ཡུལ་ལ་འབྱུང་པའི་ཤེས་པ་འདྲ་ལོག་པས་རྟེན་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱང་
བའི་འཇུག་པའང་མེད་པ་དང་། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་ལོག་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་གྲ་ན་འཆི་ལ་སོགས་པ་འབྱས་བུ་ལུས་
པ་ཉི་ལེ་ཞི་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཐོབ་པ་ནི་མཐར་ཐུག་པའི་དགོས་པ་ལོ། རྩེད་མདའ་བ་གཞིན་ཅུ་སྟོ་གོས་ཀྱིས་དབུ་མ་ལ་འཇུག་
པའི་རྣམ་བཤད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བའི་སྒོ་ནས་མེ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱང་བའི་རྒྱ་བ་གཏན་ལོག་པར་འདོད་པ་ཡིན་
ན། འདི་ཇི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞེ་ན། དེ་ལ་མ་རིག་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལོ། དང་པོ་ནི་
བདག་དང་བདག་གི་བར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ནས་འཁོར་བའི་རྒྱར་རྒྱར་པ་ལོ། གཉིས་པ་ནི་གཟུགས་སོགས་ཆོས་སུ་མངོན་པར་ཞེན་
པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དུ་སྤང་བ་སྦྱེད་པ་ལོ། དང་པོ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་གོམས་པས་སྤོང་ངོ་། ཕྱི་མ་ནི་ཆོས་སུ་བདག་
མེད་པ་གོམས་པས་སྤོང་ངོ་། སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྟོ་འདས་རྣམས་ནི་བདག་མེད་པ་གཉིས་གོམས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་མ་རིག་པ་རྣམ་
པ་གཉིས་ཀ་ལྟོག་ལ། དེའི་ཕྱིར་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་མཚན་མ་ཅིའད་སྤང་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཅས་དང་། གལ་ཏེ་ཐུབ་པ་རྣམས་ལ་
སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱང་བ་ཐམས་ཅད་མི་མངའ་ན། ཇི་ལྟར་བ་དང་། ཇི་སྟེད་པ་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
བསྐྱར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིན་ལས་འཇུག་པ་མེད་པར་འབྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་
པའམ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྟོའི་གཡོ་བ་སྟོན་དུ་གཏོང་བ་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་དང་། གཤམ་བྱའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་
དབང་ལས་འབད་པ་མེད་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྟའི་རྩ་བོ་ཆེ་ལས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱུ་འབྱུང་བ་དང་། དག་པའི་ཞིང་འགའ་ཞིག་ན་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་ཀྱི་དབང་གིས་རྩ་བོ་དེ་ནས་ཆོས་པ་སེམས་མེད་པ་དག་ལས་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་
མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཀྱིས་སྤྱུ་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། ། རྟོགས་འདི་ནི་རྒྱས་པར་ལོག་དུ་གཞུང་ནས་འཆད་པར་འབྱུར་
བའི་ཕྱིར་མ་སྟོས་སོ། ཅས་དང་། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱང་བ་འགགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདྲ་། གནས་སྐབས་འདིར་སེམས་དང་སེམས་ལས་
བྱང་བའི་འཛིན་པ་མཐར་དག་དང་བྲལ་བ་ཙམ་ལ་བཏགས་པར་ཟད་ཀྱི། རྒྱུ་མཁུན་གོ་རམས་པས་ལྟ་བུ་སེམས་ལས། ཤེས་བྱའི་
སོགས་ཏེ། ཤེས་བྱའི་བུད་ཤིང་རྣམ་པོ་ནི་སྟེ་འགག་སོགས་ཡིན་ལ་དེ་བསྟེགས་པས་ནི་བཞི་སྟེ་མེད་མངོན་དུ་རྒྱར་པ་སྟེ། ཇི་ལྟར་བ་དང་། ཇི་
སྟེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་གསུམ་པོ་དབྱེར་མེད་པར་མངོན་དུ་རྒྱར་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །སེམས་འགགས་པས་ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་དེ་ལྟར་ན་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེའི་ཡུལ་ཅན་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱང་བ་རྣམས་མི་འཇུག་པས་ཞེས་གསུངས་ཏེ།
སེམས་བྱང་ནི་དམིགས་རྣམ་མི་འདྲ་བས་རབ་དུ་བྱེ་བ་སྟེ། དེའི་དམིགས་རྣམ་ཀྱིས་སེམས་ཀྱང་དེ་དང་དམིགས་རྣམ་མཚུངས་པར་བསྐྱར་བ་
ནི་མཚུངས་པ་ལྡན་མཚུངས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སེམས་སེམས་བྱང་ཡོད་ན་ཤེས་པ་དམིགས་རྣམ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་
དགོས་པས་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་སེམས་སེམས་བྱང་གཉིས་མེད་ཞེས་ཏེ། ཤེས་པ་ཙམ་ལ་སེམས་སུ་འཇོག་པ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། རྒྱལ་སར་
མདོག་པར་ཆེན་པུ་མཚོག་ལྟོག་གིས་དབུ་མ་ལྟོག་རྣམ་བཤད་ངེས་དོན་གཙན་གྱི་ཁྲི་ཀ་ལས། འདིར་སེམས་དང་སེམས་བྱང་ནི་སྟོས་པའི་
མཐར་འཛིན་པའི་སྟོ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་སར་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་བཞེད་པ་ནི་མིན་ཏེ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པར། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་
བཞིན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། མངོན་པ་ཀུན་བདུས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ནལ་འབྱོར་སྟོན་གཞུང་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱལ་སར་ཐེང་།

ཞེས་པ་ལས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་མཐོང་བའི་རིག་པ་དང་། དེའི་དབང་གིས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་དམིགས་ནས་ཁྱད་པར་འཛིན་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རིག་པ་ནི་གཙོ་འཁོར་གཉིས་པོ་སོ་སོའི་དོན་ནོ།
 གསུམ་པ་ནི། དེ་དག་གི་ཐད་ལ་སོ་སོར་ཉིད་ཀྱིས་གཟུ་བའི་སྒྲོས་དབྱེད་ཁུལ་བཞིས་པའི་གྲུབ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། གོང་དུ་འཁོད་པ་དང་མ་འཁོད་པའི་གཞུང་ལུགས་དུ་མ་ནས་སྐབས་རེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་ངམ། སྒྲོའམ་ཤེས་པ། ཡེ་ཤེས་སོགས་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་ཤིང་། སྐབས་རེ་དེ་ལས་བསྒྲིག་ཏེ་གསུངས། ཡང་སྐབས་རེ་དེ་གཉིས་ཆར་མིན་པ་ལྟ་བུ་ཅི་རིགས་ཞིག་གསུངས་ཡོད་པ་ང་ཚོའི་མིག་མདུན་དུ་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་ཟད། སྤྱི་ལོ་མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཀྱང་སོ་སོའི་ཐུགས་བཞེད་དང་མི་མཐུན་པའི་ཆ་ལ་ཇི་མི་སྟམ་པར་མཐའ་གཅིག་དུ་དགག་པ་ཡང་རྒྱག་ཀྱང་གནང་ཡོད། རེད་དེ་དེ་དག་ཆང་མས་སོ་སོས་སྒྲིབ་བྱེད་ཡང་དག་དུ་མཐོང་བའི་ལུང་རིགས་སྣ་ཚོགས་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟར་དམ་བཅའ་བ་རེད་མ་གཏོགས་ཁུངས་ལུང་རྒྱ་མཚན་གཏན་ནས་མེད་བཞིན་དུ་དེ་ལྟར་བཞེད་མཁན་ཏ་ལམ་མེད་ཚོད་རེད། གང་ལྟར་གཙོ་བོ་གོང་དུ་དྲངས་པའི་ཡིད་ཆེས་འཕེར་བའི་ལུང་དེ་དག་དང་། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པའི་འགྲོས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་གྲུབ་ལ་འོན་ཀྱང་དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་ལས། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀྱང་རྟོག་ནི། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཁམས་གསུམ་པ། །དེ་ལ་དོན་མཐོང་རྣམ་པར་ཤེས། །དེ་ཡི་ཁྱད་པར་སེམས་ལས་བྱུང་། ཞེས་དང་། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེའི་ཡུལ་ཅན་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་མི་འཇུག་པས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་སེམས་བྱུང་ནི་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཀྱན་རྟོག་ཡིན་པར་གསུངས་པས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་བྱོན་མཁས་གྲུབ་དུ་མ་ཞིག་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཀུན་མཁྱེན་མཁས་པའི་དབང་པོ་གོ་རམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེའི་ལེགས་བཤད་ལ་བརྟེན་ནས་རིས་མེད་མཁས་དབང་རྣམ་པའི་སྐུ་མདུན་དུ་འདི་ཙམ་ཞིག་སྤྱོད་པ་ལ་སྟོབས་པ་ལྟ། དེས་སྤྱིར་གསལ་རིག་ཙམ་མཁ། སྒྲོས་སུ་ཡེ་ཤེས་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་གིས་ཁུབ་པ་མེད་པ་དེ་ཟུར་བཏྲས་ལེབ་མཐོང་གི་དཔེ་ལྟར་དུ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་འདོད་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཡང་གསལ་པོར་མཁྱེན་ངེས་སྟམ། མདོར་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སྐབས་ལ་མདོ་རྒྱུད་བཟླ་བ་ཅོས་དུ་མ་ནས་རྒྱུ་ལ་རྒྱུ་བཞག་པ་དང་། འོ་མ་ལ་འོ་མ་བཞག་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་པའི་གནད་དེ་གོ་ན་དེ་འདྲ་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་དམིགས་རྣམ་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་མི་འཛིན་ལ། དེའི་གནད་ཀྱིས་ཇི་སྤྱད་དེ་འདྲའི་རིགས་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པ་དེ་སྤྱད་དུ་མཉམ་བཞག་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་དུ་དམིགས་རྣམ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱེ་བའི་སེམས་སེམས་བྱུང་ཡང་མེད་པ་བདེ་སྒྲག་དུ་གྲུབ་པོ།

འདིར་འབད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡི། །ཉེས་པ་ཅི་མཆིས་བཟོད་ཅིང་བཤགས།།

དགེ་བའི་ཚོགས་རྣམས་སྤེལ་ཡོ། །རྣམ་རྟོག་རྒྱ་བ་འགག་ཕྱིར་བཤོ།།

དབུས་དཔལ་ས་སྐྱའི་སྟོན་ལམ་ཐེབས་རྩ་ཚོགས་པའི་གོ་སྤྱོད་འོག་དཔལ་ས་སྐྱའི་མཐོ་རིམ་སྒྲོབ་གྲར་༢༠༡༩ ལོའི་རིགས་གཏེར་དཔྱད་ཆོས་ཆེན་མོ་དང་སྟབས་སྟུན་རིས་མེད་མཁས་པའི་བཀྲོ་སྤྱོད་གི་ཆ་ཤས་ལེན་རྒྱ་བྱུང་བའི་སྐལ་བཟང་ཅན་འཕགས་ཡུལ་ཇོང་སར་བཤད་གྲུབ་འཇམ་དབྱེད་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བྲིས།།